

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Isagoge Ad Amorem Divinvm

Pennequin, Pierre

Antverpiae, 1661

Diss. 5. De animi tranquillitate, & pace.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47132)

gratum animum, & ad omnia devotum obsequia restentur. Invitat ipse res omnes creatas, ut ad Deum laudandum secum concurrant, & eas omnes, quasi divina Majestatis, potentiae, ac bonitatis preces intueretur; videtur ex omnibus harmoniam concentumque efficere velle, Dei laudes continuo personantem: nam, ut ait S. Augustinus, ista contextio creaturae, ista ordinatissima pulchritudo, ab imis ad summa conscendens, à summis ad ima descendens, nunquam interrupta, sed dissimilibus temperata laudat Deum: vox quaedam est mutae terrae, ipsa species terrae: mundum istum atende, decorem habet: hinc vivis in isto decore, in ista pulchritudine prope jam ineffabili; vivunt tecum & vermiculi, & mures, & omnia terrae reperta & serpentina omnia ista vivunt tecum in decore isto: quale decus regni, ubi tecum vivent non nisi Angeli? Haecenus Augustinus: idcirco S. Bernardus ad Deum laudandum transferebat se cogitatione in caelum, ut Angelis permistus laudaret Deum; aiebatque nihil æquè repræsentare statum beatorum habitantium in caelis, quam alacritatem hominum Deum laudantium in terris.

Psal. 144.

Serm. 21. in Cant.

V. DISSERTATIO.

De animi tranquillitate, & pace.

Pax nomen est amabile; multis est in desiderio, sed quia non queritur ut oportet, non obtinetur, & possidetur, ut obtineri & possideri potest. Intelligentia à suis aberrationibus coercenda, frænanda voluntas, appetitus uterque tam concupiscibilis, quam irascibilis sub rationis disciplinâ continendi; passiones affectionesque utriusque moderandae: amor, timor, gaudium, tristitia, spei, dissidentiaeque compedes injiciendae in diversa rapiantur, & omnia tumultibus misceant.

Primo itaque ab intellectu incipiendum, atque ut fidei ductum, lumenque constanter sequatur, nec aliò usquam aberrat committendum: in quo magnum homini compendium, & emolumentum accedit. 1. Enim actiones merendi vim, & efficaciam accipiunt: sine fide enim impossibile est placere Deo, aut aliquid apud illum gratiae, gloriaeque promereri. 2. Per illam intellectus captivus coram Deo in Sacrificium ducitur, ac ad instar victimae jugulatur. 3. Ejus opera, quidquid turbatum exoritur, facile componitur; praefertim

1. Pax animi obinetur si intellectus fide regatur.

Et dicitur 4.

fertim. Cùm Dei suprema Majestas, ac sapientia; ac summum, quod in homines jus habet, cum summâ clementiâ ac bonitate cõ-junctum, ab illâ proponitur, & creditur, nec homini, qui Deum possidet, quidquam decedere, aut nocere posse evidentè ostenditur. Quod cum B. Franciscus Salesius menti altè impressum circumferret, dicebat: Quidquid Deus non est, mihi nihil est: tantaque inde tranquillitate mentis fruebatur, ut nihil unquam illum perturbaret.

2.
Ita sentit
Chrysof.

S. Chrysofostomus Olympiadem nobilissimam faminam varijs, ab æmulis exagitatam injurijs, in omnibus ferè Epistolis, quas plurimas ex exilio ad eam corroborandam elucubravir, ad principia fidei, & alicujus mysterij contemplationem pacandæ mentis gratiâ illam remittit, hacque viâ res omnes caducas luto viliores æstimaturam promittit, additq; epistolâ decimâ, quartâ: se semper dixisse & perpetuo dicturum, animam quæ fide nititur, & in ejus lumine ambulat, nihil in mundo timere præter peccatum, ac de nullâ re, quàm de peccato contristari.

Et Bernardus
Serm.
4. de Asc.

Optat S. Bernardus, ut altas cogitationes, quas fides suggerit, mente circumferamus, earumque præsidio aut nos neque rebus adversis turbandos, neque prospera-

rum amore irretiendos: idem ante monuerat S. Augustinus, dicens: Ibi sit mens (scilicet per fidem in cælo) & hic erit requies. *Psalm. 79.*

Sed cùm omnis animi nostri perturbatio ab amore, aut timore profano nascatur: audiendus est idem Doctor, ut quantum contra utramque in Scripturis sacris fide creditis habeamus præsidij, luculèntè cognoscamus. Corrumperè, inquit, te vult aliquis, ut dicas falsum testimonium: attendisti tu Deum, & dicis in animo tuo: *Quid prodest homini, si universum mundum lucretur, anima verò sue detrimentum patiatur: Convertit ille se ad incutiendum metum, damnum, expulsionem, cædes, sortassis mortem: si de Scripturis venit tibi in mentem contra cupiditatè, quid prodest homini, veniat etiam contra timorem: Nolite timere eos, qui corpus occidunt, animam autem non possunt occidere: perimat iniquitas aliena carnem tuam, dum servet veritas animam tuam.*

Dum pax in terra alicujus rei cupiditate aut amore turbatur, elevet quæso fides mentem tuam in Deum, & dicat tibi, quod idem S. Doctor ibidem. *Quid amas, ut Deum non ames? Dic mihi, ama si potes aliquid, quod ille non fecit. Circumspice universâ creaturam, vide utrum alicubi cupiditatis visco tenearis, & à diligendo*

Pppp gendo

gendo creatore impediaris, nisi ex re, quam creavit ipse, quem negligis. Quare autem amas ista, nisi quia pulchra sunt? possuntne esse tam pulchra, quam ille, à quo facta sunt? Miraris hæc, quia illū non vides, sed per ea quæ miraris, ama quem non vides: interroga creaturam; si à se ipsa est, remane in illa: si autem ab illo est; non ob aliud perniciosa est amatori, nisi quia præponitur creatori.

§. 2.

Quomodo pax animi servetur in rebus adversis.

3.
Adversa
in Dei do-
nis nume-
ra,

ERige continuò oculos fidei in Deum præsentem, omnia in-tuentem, moderantem, & dispo-nentem, ita ut propemodum prius attendas ad illum, quam ad malum quod sentis; & crede Pro-pheta dicenti: *Non est malum in civitate, quod non fecit Dominus; ma-lum scilicet pœnæ, non culpæ.*

2. Illud malum inter Dei dona numera: sicut Christus calicem amarissimum tot malis opprobriisque redundantem in Patris sui donis recensuit, dum Petro dixit: *Calicem, quem dedit mihi Pa-ter, non vis bibam illum?* & Paulus Philipenses monet non tantum vocationem ad fidem, sed etiam acerba quæque in Dei beneficiis

reponerent, ac pro illis tanquam pro donis gratias agerent.

Videtur id agnovisse Jobus, ^{Exemplo Jobi.} dum conjugis insipientiam re-darguens dicit: *Si bona suscepimus de manu Domini, mala etiam cur non recipiamus?* innuens ab ejs munifica manu utrumque tanquam beneficium conferri, & postero-ra videri prioribus, tanquam ad salutem utiliora, præferenda. De-ciderat Job, inquit Augustinus, à gloria pristinae lucis temporalium rerum, quibus nitebat ad tempus; deciderat à gloria domus suæ, in stercore sedebat, & confirmavit illum Dominus, ut in ipso gravi vulnere, quo per totum corpus percussus erat, responderet uxori tentanti, quam solam diabolus ipsi reliquerat adjutricem: *Locuta es sicut una ex insipientibus mulieribus: si suscepimus bona de manu Domini, mala cur non sustineamus?* hæc scilicet mala à Dei manu profecta fidei oculo suscipiebat.

S. Bonaventura hoc argumen- ^{4. Confilio S. Bona- ventura.} to ad id nobis persuadendum utitur: Si quis tibi particulam sanctæ Crucis, in qua Christus pendit, largiretur, te singulari beneficio affectum crederes: cur quæso afflictionem aliquam tibi à Deo immittam cruce ista pretiosiore non existimas, quando-quidem tribus dumtaxat horis Christus crucem tactu suo san-ctificavit; afflictiones verò tota vitæ

vitâ magno affectu sit amplexatus; imò crucem ipsam, non alia de causâ, quàm quòd affligeret, adamarit? Viro sancto inter afflictiones gementi dixit aliquando Deus: Sufficiat tibi, quòd afflictionem tuam norim, & te amem, teq; liberare possim, si vellem, faciamq; ubi id gloria mea, salutisq; tua exiger. Ita etiam Mariae Dias de frigoris molestiâ querenti dixit: Ego facio, & tu conquereris?

5.
Saltem in
moderato
peccatorum
supplicio.

Serm. 44.
in Cant.

Quòd si mala, resq; aduersas, ut amabiles, & divini in te amoris ac benevolentiae argumenta intueri non potes; aspice saltem ut Iustitiae divinae minoribus malis majora mala redimentis in te singulare beneficium, eamq; fidei oculo intuens, dic cum Augustino: *Hic ure, hic seca, ut in aeternum parcas.* Dic cum Bernardo: *Ego in flagella paratus sum*, sciens me recipere longè inferiora peccatis: vapulem sanè, vapulem, ut malè operans, si fortè verbera in merita reputentur: fortasse miserebitur flagellato, qui bonum in me non invenit, quòd remuneret.

Augustinus super illud Psalmi 58. *Non miserearis omnium, qui operantur iniquitatem.* Hic planè terruit, inquit: quem non terreat, quis ad suam conscientiam rediens non contremiscat? quæ etiam sibi conscia est pietatis; miram nisi aliquid conscia sit etiam

iniquitatis: iniquitas verò omnis parva, magnave sit, puniatur necesse est: aut ab ipso homine penitente, aut à Deo vindicante. Fecisti quòd impunitum esse non potest: cum ergo non punias peccata tua, libenter admitte, ut illa misericorditer puniat Deus: sicque facies ut à duobus malis libereris, & duo bona consequaris; primum malum, nempe penam peccati in futuro reservatam devitas; secundum impatientiam à te amoliris, & per patientiam bonum virtutis, & simul meritum gloriae tibi comparas. Unde agebat S. Chrysostomus: Si vis, malum quòd pateris, non erit amplius malum: age gratias Deo, & malum convertes in bonum: qui impatienter fert, duobus malis gravatur, impatientiâ scilicet, & illo malo, cujus causâ impatiens est. Dum malum mutare non potes, muta te ipsum interius; & actus virtutum coram Deo exerce, illius erga te providentiam & curam lauda, ut solet æger medicum, qui scalpello aut ferro vulnus secat, aut adurit. Tobias profelle piscis illuminante gratias egit Deo; Wenceslaus Rex Bohemiae in captivitate sua idem præstitit, nullo unquam tempore se beatiorem fuisse affirmans; quòd tum Deum mente ferè semper præsentem haberet, antea rarissimè.

S. Augustinus de S. Petro à
Pppp 2 nega-

6.
Vt gravius evites.

Hom. 68.
tom. 5.

7.
Exemplo
Wenceslai & aliorum.

negatione resurgente ait : In sua tribulatione, falsò sese præsump-
fisse didicit, fleuit, & flendo meruit fructuosè nosse quod fuit, & esse quod non fuit. Quod & in se ipso videtur agnoscere, in suis confessionibus sanctus Præsul, dum quamdiù in se mansit, sibi malè fuisse, ait; quando verò extra se abiit, & fide in Deum exsurrexit, in melius omnia fuere conversa.

L. 4. c. 7.

§. 3.

Pacem animi propter peccata non imprudenter amittendam.

8.
Nec pro peccatis quidem pax amittenda.

DE tribus peccatorum generibus, præteritis scilicet, præsentibus, & futuris quæstio agitari potest. Præterita, quæ in pœnitentiæ Sacramento Ecclesiæ Clavibus semel subjecta fuere, cur animum exagitare, & perturbare debeant, non video; cum in symbolo fidei, articulum illum, Remissionem scilicet peccatorum, quotidie recitemus, & credere nos profiteamur: qui de illis tanquam non remissis semper anxius est, qui illa memoriâ retractat, examinat, repetit, non tam ut Deo faciat satis, quàm sibi, videtur certè articulo tam manifesto, de remissione peccatorum debi-

li fide credere. Deus ipse de pœnitente & ingemiscente dicit: Peccatorum ejus non recordabor amplius: cur tu contrarium facis, & peccatorum tuorum non qualemcumque, sed excruciantem perpetuò alis memoriam? quid quæris istâ anxietate? an tibi placere, an Deo? incipis placere ait S. Augustinus, dum in te odisti, quod odit Deus, & tibi displicet, quod displicet Deo. Sed & S. Chrysostomus: Deum nihil aliud à nobis dicit exigere, quàm confessionem: quasi, inquit, tibi diceret Deus: Dic tu iniquitates tuas, dic non ut condemneris, sed ut justificeris: dic, & nihil quæro amplius; confitere, & mihi sufficit: dic, & totum fero acceptum.

Attende, quæso, ad Dei clementiam, eamque cum peccati tui malitiâ compone. Tua, inquit idem Sanctus, malitiâ mensuram habet, Dei verò clementia & pietas mensuram non habet: cogita scintillam, si in mare ceciderit, num poterit stare, aut apparere; quantum scintilla ad mare se habet, tantum hominis malitiâ ad Dei clementiam, bonitatemque, imò verò longè supra; nam & pelagus licet magnnm sit, mensuram accipit, Dei verò clementia & pietas mensuram non habet. Quin imò, ut alibi ostendit, operat sum moperere Deus; teque, ut peccatum

Super
rabol
1000
talentPecca
missi
facien

Psal. 142

9.
Conside
rata Dei
clementia
Hom. 3. de
pani.In a
red
met
Maia
bon
cogi

Super parabola 10000 talentorum.

catum cum humilitate agnoscas, & confitearis expectat, & quod non festines, sed differas, hoc illum molestè habet; paratiorque est ad condonandam offensam, quam tu fuisti ad illam perpetrandam.

10. Peccato admissio tria facientia.

Tria cum in peccatum aliquod incidimus, agenda dicit S. Dorotheus. 1. De illo dolendum, & veniam postulandam. 2. Agendas Deo gratias, quòd peccati cognitionem & sensum, doloremque dederit; & quòd inde humiliandi nos, & infirmitatem nostram profitendi materiam subministrarit. 3. Proponendam emendationem; actionemque quam habemus præ manibus perfectius obeundam; ut inde Deo honor & gloria restitatur, quæ per culpam præcedentem fuit imminuta: atque his pacificè peractis ad instar generosi equi, qui post cespitatione alacrius incedit, etiam deinceps majores ad perfectionem stimuli concipiendi.

11. In almitredo quid metu ero. Isaiæ 43. bonitas cogitanda.

Jam quod attinet ad motum in posterum peccandi, quem fragilitatis nostræ consideratio, & occasio frequenter hostiumque impellentium perpetui conatus animis nostris imprimunt, audiendus est Deus ipse per suum Prophetam nos compellans: Noli timere, quia redemi te, & vocavi te nomine tuo: meus es tu, cum pertransieris per aquas, te cū

ero, & flumina non operient te; cum ambulaveris in igne, non combureris, & flamma non ardebit in te, quia ego Dominus Deus tuus sanctus Israel Salvator tuus.

Pulchrè S. Bernardus, quantum ad metum omnem à peccatis nostris manantem compescendū valeat divinæ bonitatis cognitio, declarat his verbis: Dico, inquit, omnes ignorare Deum, qui nolunt converti ad Deum. Neque enim ob aliud proculdubio renunt, nisi quia gravem & severum imaginantur, qui pius est; durum & implacabilem, qui misericors est; ferum & terribilem, qui amabilis est; & mentitur iniquitas sibi; formans sibi idolum pro eo, quod non est ipse. Quid timetis modicæ fidei, ut peccata nolit remittere? Sed affixit, ea cruci cum suis manibus: quod teneri & delicati estis? Sed ipse cognovit figmentum nostrum; quod malè assueti, & ligati peccandi consuetudine; sed Dominus soluit compeditos. Fortè ne iritatus immanitate, & multitudine criminum cunctetur porrigere manum adjutorij. Sed ubi abundavit delictum, superabundare & gratia consuevit. Quid vultis amplius? quid jam impedit à salute? Sed hoc est quod dico, Deum ignoratis; sed nec creditis auditui nostro; vellem vos expertis credere;

Pppp 3 quia

Serm 38.
sup. Cant.

quia nisi credideritis, non intelligetis.

12.
R SS. PP.
consilio in
Reg. brev.

Ut ad eandem Dei clementiam in angustijs nostris convertamus oculos, sapè monent nos sancti Patres. S. Basilius multitudinem misericordiarum Dei, & bonitatis ejus magnitudinem sicut animo comprehendere non possumus, ita vult nostram in Deo confidentiam esse sine mensura. Sanctus verò Augustinus animantium irrationaliũ exemplo ad eam nos excitat, quos erga parvulos suos tanto amore ferri videmus, ut etiam clamore, & mugitu ad lac exsurgendum eos invitent; qui fieri ergo queat, ut Deus ad misericordiam suam torrentes hauriendos majori nos affectu provocare non existimetur, nec vult malorum nostrorum magnitudine, aut multitudine nos terreri. Sanabuntur, ait, omnes languores tui, noli timere. Magni sunt, inquit, sed major est medicus: omnipotenti medico nullus languor insanabilis occurrit, tantum tu curari te sine, manus ejus non repelle, novit quid agat. Deus fecit corpus tuum, Deus fecit animam tuam; novit quemadmodum recreet quod creavit; novit quemadmodum reformet, quod formavit: tu tantum sub manibus medici esto: odit enim repellentem manus suas.

Quid verò is qui ita languoribus

& tentationibus concutitur, ut de tranquillitate mentis daturbus, in nescio quam jactationem incidat, tum facere debeat, audiamus apud eundem nobis filium non Ariadne; sed spei divinae subministrantem. Aliquando, inquit, in tribulationibus, atque tentationibus hujus vite, velis nolis, conturbatur anima; quam in illa cõturbatione alloquitur Propheta dicens: *Quare tristis es anima mea? & quare conturbas me?* quam ut ei auferat, suggerit consilium dicens: *Spera in Domino, quoniam adhuc confitebor ei.* quod si dicat anima: *Quid mihi dicit: Spera in Deum?* revocat me conscientia peccatorum: ego novi, quae commisi: commisisti, verum est: unde tamen speras? quoniam confitebor illi: sicut odit Deus peccata sua defendentem, sic sublevat confitentem: ac spe erecta anima gaudet, & dicit: *Lauda anima mea Dominum.* Ita S. Præsul, id in se expertus quod alijs persuadere conatur.

Hanc verò spem, quæ gaudium adfert, animamque erigit, & in serenitate pacis constituit, in Dei promissis fundari vult idem Sanctus: quia fidelis Deus in verbis suis, & sanctus in omnibus operibus suis. Noluit sibi credi dicenti, sed voluit teneri Scripturam suam sanctam: quomodo si diceret alicui homini, cui aliquid pro-

13.
Qui lapsi
metuit, spe
se confir-
met.

psalm. 144.

14.
In Dei
promissis
fundat.

psalm. 144.

promitteres: non mihi credis, ecce ego scribo tibi: etenim quia generatio vadit, & generatio venit, & sic transcurrunt ista secula, cedentibus, succedentibusq; mortalibus: Scriprura Dei manere debuit, quam omnes legerent, & viam promissionis ejus teneret: & quanta sunt quæ reddidit ex illo chirographo! Si dicat tibi Deus: Lege omnia, quæ in illo tibi promisi; deduc mecum rationem.

15.
Imo &
factis.

Promisi ibi Filium meum unicum, cui non peperci; sed pro vobis omnibus tradidi eum: tum computa in redditis: Promisi ibi per Filium meum pignus Spiritus sancti me daturum, computa redditum: Promisi ibi sanguinem & coronas Martyrum, ubi scriptum est, *Propter te mortificamur tota die, & Assiterunt Reges terra, & convenerunt adversus Christum ejus, & Christianos*; computa redditum: Promisi ipsorum Regum fidem, & reddidi in effectu, attendi ubi promisi: *Adorabunt eum Reges terra, omnes gentes servient ei.* Lege aliud in chirographo meo: *Quoniam fremuerunt gentes, quoniam inimici mei dixerunt mala mihi, hoc est Christo: Quando morietur, & peribit nomen ejus? hæc omnia fecerunt, & dixerunt: Lege quod promisi, cui me solvendo obstrinxi. Prævalebit Dominus adversus eos, & exterminabit omnes Deos gentium terræ, & adorabunt eum unusquisque de loco suo: nempe jam prævaluit, & exterminat omnes Deos gentium terræ.* Ante oculos omnium ponit solutionem debitorum suorum. Quædam reddidit sub majoribus nostris, quæ nos non vidimus; quædam reddit temporibus nostris, quæ illi non viderunt; per omnes generationes reddidit, quæ scripta sunt. Nunquid propter pauca quæ restant infidelis est factus? absit, quia fidelis Deus in omnibus verbis suis, & sanctus in omnibus operibus suis; applica tibi promissiones particulares, de remissione peccatorum, de auxilijs gratiæ ad ea evitanda, quæ passim in Scripturis sacris promittuntur, leguntur, & cum teneas chirographum, confide implendas, quia fidelis Deus in verbis suis. Audi eundem Sanctum te confirmantem sequenti Psalmo super illud: *Nolite confidere in principibus, & in filijs hominum, in quibus non est salus, ut mortalium hominum dimissis promissionibus, ad Deum solum accedas.* Fratres, inquit, magnum negotium hinc accipimus, divina vox tonat. Novo enim modo anima tribulata desperans de Domino, vult præsumere de homine: & cum dicitur illi: *Est quidam homo magnus, per quem possis liberari, aridet, gaudet, erigitur:*

16.
Et porro
faciendis.

16.
Et porro
faciendis.

17.
Dicitur
quod
dicitur

18.
Dicitur
quod
dicitur

p salm. 145

&

& si dicitur illi: Liberat te Deus; quasi desperatione frigescit. Promittitur tibi auxilium mortalis, & gaudes; promittitur immortalis, & tristis es. Promittitur tibi quod liberet te tecum liberandus; & tanquã aliquo magno auxilio exultas; promittitur ille liberator, qui liberatore non indiget; & quasi ad fabellam desperas; vã talibus cogitationibus, peregrinantur; verè misera & magna mors est in eis: appropinqua, incipe desiderare, incipe quærere & agnoscere eum, à quo factus es: non enim deseret opus suum, si ab opere suo non deseratur.

17.
Deus est
adjutor
fortis.

Super Psal.
Qui habi-
tat.
Serm. 9.

O quã potentem habet adjutorem, qui in Deo solo confidit! Si Deus pro nobis, quis contra nos? Non potest nobis nocere, nisi Deo fortior sit: & quis fortior Omnipotente? Quod intuens S. Bernardus: Ut quid, inquit, cunctamur abjicere spes miseræ, vanas, inutiles, seductorias? & huic uni tam solidæ, tam perfectæ, tam beatæ spei tota devotione animi, toto fervore spiritus inhærere? si quid illi impossibile, si quid vel difficile est, quære in quo speres. Sed verbo omnia potest. Quid facilius dictu? an verò de facilitate non dubitas; sed tibi est suspecta voluntas? planè & voluntatis testimonia credibilia facta sunt nimis; majorem hac dilectionem nemo habet,

quã ut animam suam quis ponat pro amicis suis: denique quomodo in se speranti desit illa Majestas, quæ tam studiose monet in se sperari: planè non derelinquet sperantes in se; adjuvabit eos, ait, & eruet eos à peccatoribus, & salvabit eos. Quare? quibus meritis? Audi, quod sequitur: *Quia speraverunt in eo.* Dulcis causa, at tamen irrefragabilis: *De quacunque tribulatione*, inquit, *clamaverint ad me, exaudiam eos:* ecce numerosa tribulationes, secundum multitudinem earum, consolationes ejus lætificabunt te, dummodò ad alium non convertaris, dummodò clames ad eum, dummodò speres in eum, nec humile aliquid & terrenum; sed altissimum ponas refugium tuum. Quis speravit in eo, & confusus est? facilius est cælum & terram transferre, quã verbum ejus evacuati.

§. 4.

Quomodo pax interior in variis animi afflictionibus, aviditatibus mentis & desolationibus, distractionibus, tentationibusque obtineri possit.

V Irpientissimus, & in remediis animæ sapienter assignandis, sedandisque mentis perturbationibus

Inconclavi
c. 6. §. 4.
n. 1.
18.
Ob tenta-
tiones &c.
opus bo-
num ne
negligas.

tionibus verfatissimus Blofius Ab-
bas Letiensis rectè advertit. Ple-
rosque homines, admodum pios
immundissimis imaginibus, vel
inauditis aduersus Deum & San-
ctos blasphemis ita diuexari, ut
nec unam quidem orationem
Dominicam vel salutationem An-
gelicam absque diabolicis, inquit,
sufurris explere possint: illi, in-
quit, incredibilibus angustiis pres-
si, se quidem multorum crimi-
num reos esse putant, sed coram
Deo veri Martyres sunt. Propter
illas immissiones, pressuras & af-
flictiones, nec oratio intermitten-
da, etsi innumeris distractionibus
obnoxia sit, nec opus bonum ne-
gligendum esse dicit: additque
si propter injuriam tibi illatam,
vel propter maledicta in te, tuof-
que congesta; sive quamlibet
aliam ob causam sentias te irâ ve-
hementer commoveri, aut erga
aliquem malè affici, illique invi-
dere; & interim multum tibi ipsi
displiceres, ac reprimeres quan-
tum posses, ipsumque per humi-
lem confessionem, atque oratio-
nem expellere, ac mortificare co-
nareris, nullum salutis tuæ detri-
mentum inde accepturum: esset,
inquit, tempestas valida in infi-
ma regione animæ tuæ, sed in su-
prema ratio tranquilla voluntas-
que incorrupta & invicta perman-
neret, Nihil te ab amicitia Dei
alienabit nisi peccato consentias;

ut consentias verò, nec diabolus,
nec creatura alia cogere te po-
test.

Primùm ergo remedium con-
tra huiusmodi cogitationes, &
præcipuum ad pacem servandam
adjumentum est, Deum præsen-
tem, & salutis tuæ amantem in-
tueri, sine cuius nutu nulla tenta-
tio, aut hostilis impugnatio exo-
ritur; ac continuò ejus auxilium
instanter efflagitare, ejus adhæ-
re voluntati, & cogitationes ne
aspectu quidem dignari, multò
minus examine, eas contemptim
præterire alioque mentem aver-
tere, quod quàm sit utile, quoti-
diano exemplo discere potes.

Fac aliquem à circumforaneo,
qui poma aurea, aut cytrina ve-
nalia sportulâ circumfert, invitari
ad emendum; potest ille se habe-
re duobus modis: primò homi-
nem simul cum mercibus con-
temptim tractare, & repellere; si
ille importunius agat, & emptio-
nem urgeat, potest perstare in
contemptu, & ad alia se converte-
re; si secundò aut tertio faciat,
non facile deinceps à circumfora-
nei importunitate, quod inde
nullum sibi lucrum promittere
possit, molestias patietur. Secun-
dò potest ad primam invitatio-
nè circumforanei subsistere, po-
ma illa aurea aspicere, manu tra-
ctare, appendere, de pretio qua-
rere, licitari: quæ quia fortè non
ita

19.
1. Sed Dei
præsen-
tem habe.

20.
Non pec-
caturus
graviter
nisi con-
senseris.

Q q q q ita

ita placent, aut pretium excedere videntur, etsi ab illo nota emanant, propius tamen factum est, ut emeret. Primum modum tu tene in tentationibus dæmonis, & à secundo tibi cave: etsi enim sicut alter pomum suum non facit, nisi emat, & pretium numeret; nec tu culpam lethalem admittas, nisi consentias: hujus tamen consensus periculo te exponis, si secundum modum sequaris.

In ejus vita
21.
Aut janua
hosti ap-
rueis.

Interrogatus aliquando Gregorius Lopez vir in totius vitæ tenore, & constanti virtutum exercitatione in Mexico admirabilis, quo remedio contra importunas hostis Tartarci suggestiones uteretur, respondit, pulsanti januam se non aperire, nec quid velit, inquirere; multò minus illum aspectu dignari; sed se in instituto quod habet præ manibus constanter progredi, ac in mentis tranquillitate consistere. Alixiam Congregationis B. V. fundatricem impuris repræsentationibus totos ferè triginta annos mirabiliter infestam legimus, & continuis iisque acerbissimis corporis castigationibus cum hoste pugnasse; numquam tamen de animi pace excidisse, quod post ejus mortem dæmon in energumena sacris verbis adjuratus confessus est: dicens inter tot certamina nunquam potuisse scrupulum menti & de admissio lethali pec-

cato injicere, quo illam de animi tranquillitate deturbaret, eamque magnis in cælo meritis & præmiis ob tot luctas & victorias auctam, & honestatam regnare.

Catharinæ Bononiensis, post quinque annorum cum cogitationibus à dæmone immixtis Andabatorum more in tenebris dimicationem, significavit Christus & Dei Mater, toto illo tempore nullâ graviore culpâ inquinatam fuisse, & toleratas anxietates gloriosius triumphis coronandas: quod in reliquo vitæ decursu ac post illum in corporis integritate, & magna animæ in cælo gloria impletum fuit.

Quicumque igitur hæc prælia præliaris, lorica patientiæ & longanimitatis pectus obarma, & magnis coram Deo submissionis ac resignationis clypeo te protege. Atque in hoc Patrem Balthazarem Alvarez virum sanctissimū, S. Theresiæ in via Spiritus ducem imitare: qui variis mentis anxietatibus & tenebris exagitatus existit, donec se totum divino committeret arbitrio, atque Deo ex intimo animi sensu tria hæc verba diceret: Puniret, ignosceret, remedium adferret.

Idem Sacerdoti de mentis distractionibus inter orandum conquerenti suasit, ut à resignatione sui in manus Dei orationem inchoaret; animumque ad
omne

22.
Loricam
patientiæ
indue.

L. 5.
Nec
mihi
riga
avis
tu
lien
que

omne Dei beneplacitum paratum offerret: sive ille multum, sive parum caelestis benedictionis largiri dignaretur, certus esset se in humili & resignata paupertate gratiorem illi futurum, quam si sublimis orationis dono potiretur. Ac sicut granum frumenti, nisi moriatur, fructum proferre non potest, ita neminem, qui sibi suaeque voluntati non moritur, dignos aestimatione progressus in virtutum palaestra facturum B. Franciscus Salesius, ut hanc animi inter ariditates, aliasque vexationes patientiam tanquam omnis tranquillitatis internae fontem persuaderet, petiit ab avibus exemplum proferre solitus erat: videmus enim avem ad pernicem ligatam, aut caveam inclusam, quod magis se expedire, & evolare nititur, eò magis excruciarì, opus illi esse patientiam, quamdiu herus à pedicis non exsolverit: ita nos cum Deo gerere, si pace frui volumus, oportet: cui conformiter Joannes Davila tria à nobis observanda in istis animi agitationibus ait. Primum, nihil praeter Deum, & te ipsum habere praeter oculos; Deoque tribue quod Dei est, Bonitatem, Sapientiam, Providentiam, tibi verò quod tuum est, & ex teipso tecum trahis, malitiam, infirmitatem, caecitatem. 2. Ne in via virtutis volando, sed gradiendo, & unum epedibus post alterum pro-

movendo, ac difficili ac laborioso, quantum Deo placuerit; itinere, te aliquid consecuturum existima. 3. Diuturnitas afflictionis, omnisque ratio & modus ex ea emergendi divinae voluntati est permittenda, quae tamdiu ista nos exerceri vult, donec Deum solum omnium boni fontem esse agnoscamus: si enim continuo tales essemus, quales optamus, votisque nostris responderent interiora virtutum incrementa; pejus fortassis tum nobiscum ageretur, quam dum contrariis ventis urgemur, ac deprimimur; tum enim arrogantiam intumesceret animus, & infami latrocinio, quod Dei est, nobis ferremus acceptum, atque in perverſi & ingrati animi vitium abiremus precipites.

B. Alphonsus Rodriguez in admirabili, quam ad Paulum Maldonadum scripsit Epistola compendiosum ad amorem Dei & animi pacem viam esse ait; si quis Deo ex animo dixerit: Domine Deus, tuus tuique juris omnino sum, fac de me, ut de re tua secundum beneplacitum. Huic vero resignationi S. Theresiae imitatione animi demissionem profundissimam comitem adjuuge: totos illos viginti & amplius annos inter summas ariditates exercita pacem tenuit, dum adeo abjectè de se sentit, ut nullam se consolatione dignam existimaret, magnique

Q999 2 be-

24.
Omnia
Deo per-
mitte.

25.
Ex Consi-
lio Al-
phonſi
Rodri-
guez.

23.
L. 5. Ep. 1.
Nec te ni-
mium fa-
tiga ut
avis vola-
tu mo-
liens è la-
queo.

26. Et peccatis tuis adscribe molestias. beneficij haberet loco, quod ad Dei præsentiam conspectumque admitteretur. Agebat illa quod ejus Confessarius in similibus mentis exercitationibus ac derelictionibus agendum monet, ut videlicet has Dei castigationes peccatis nostris debitas agnoscamus: dicamusque Deo; gaudere nos ab ejus suprema Justitia pœnas repeti, quas ejus honori illatæ à nobis injuriæ promerentur, ac paratos nos toto vitæ decursu, & mille annis ultrà eas perferre. Cumque Deus tum libenter in homine sedem, domiciliumque figat, cum illo suo se loco, ordine, & gradu continet, magnum inde solatium animique pacem redundaturum: si Deus anxietatibus & pœnis te exinat; iter infistes, quò te ille ducere voluerit; sin minus, quâ cœperas humiliationis viâ, quæ securissima est, ad æternam quietem gradieris.

27. Te consolatione indignum confitere. S. Catharina Senensis dum impurissimis cogitationibus à Dæmone vexaretur, & à Deo se quodammodo derelictam abjectamque existimaret; ita seipsam compellare cœpit: An te, miserrima mortalium, aliquâ consolatione, aut quiete dignam arbitraris? an non tibi sufficit, harum pœnarum ad mortem usque tolerantiam inferorum pœnas evadere posse? an ut solatia acciperes, & cœli delicijs aliquando fruereris

Deo famulari cœpisti? ne de orationibus, exercitijsque spiritualibus, aut corporis castigationibus quidquam diminue, aut detrahe. Hinc illa diutius in posterum permanebat in templo, Deumque, ut tempestatè sedare dignaretur, orabat: donec tandem, ab eo, quamdiu illi placeret, perferenda se obtulit; cumque Dæmon visibili specie comparens, diceret; se non destitutum donec ab ipsâ consensum extorqueret; respondit confidenter, se ad majora etiam pro Deo suo perferenda paratam esse, sibi que voluptati fore, si pro ejus beneplacito & amore atrocioribus pœnis exerceret: atque hanc animi magnitudinem & constantiam pax admirabilis est consecuta.

Vides ex his quantum bonum secum adferat ad animi tranquillitatem illud B. Francisci Salesij solemne pronuntiatum: Nihil optare, nihil recusare: nihil optare, scilicet præter Dei beneplacitum; nihil recusare, præter peccatum; cætera, quantumcumque secum vexationem adferant, ferre patienter, & contemnerè.

Cumque sola electio secundum S. Thomam, divinâ adjuvante gratiâ, sit in tua potestate, Dei voluntatem à te, & in te impleri opta; bonas cogitationes, quantum potes, ale; ut quemadmodum monebat vir sanctus è S. Fran.

30.
Oclusa
intelle-
ctus portā
in volun-
tatis arcē
te recipere.

Francisci familia, malè locum jam occupatum inveniunt: quod si hæ pulsent; fac quod alius ex sanctis illis Eremitis suadebat, januam firmiter ocludere, nec permitte, ut aditus sit pervius: quòd si nihilominus Deo permittente perfractis foribus Dæmon malorum cogitationum manipulum, qui omniatumultu impleat, immiserit; tu in voluntatis arcem, quam nisi permiseris, irrumpere non potest, te recipere; & cogitationum importunitatem tranquillus contemne: si enim, aiebat B. Franciscus de Salez eas propius inspicere, & examinare volueris, & ad omnia quæ suggerit Dæmō hændo, attendere, à rebus melioribus continuò abstraheris: tēporis jacturam facies; teque parum utiliter discruciaris. Ita illas abjice, ut ne quidem, quid attulerint, voluerintque, intelligas.

A multitudine cogitationum ad unum, quod Christus Martiæ suadebat, fuge; quod in tuæ voluntatis cum divinâ conformatione consistit. Hominem beatum esse dicit Salvianus, cum habet quod vult; & caret eo quod non vult. Quod soli Deo, hominiquē cum ejus voluntate integrè consentienti competit: ad quam dum pervenire nititur Seneca, eousq; se illis aptavit, ut cum aliquid non posset, etiam de

hoc ipso letari se diceret & gaudere non posse id, cujus potestatem Deus sibi sustulisset.

Cum Christus Apostolis suis, in ultima concione post cœnam, pacem apprecatur: non illam à rebus adversis, & malorum tolerantia vult exemptam; sed rebus contrarijs exercitam; iisque superioriorem, quod antea alijs verbis significarat, cum post ingentem malorum seriem prænuntiatam, pro coronide diceret: In patientia vestra possidebitis animas vestras: Quam & Apostolus Hæbræis magnis calamitatibus exercitatis necessariam esse ait, ut Christi in hac, futuraque vita promissiones reportarent. Et ad Philippenses inter adversa confirmandos, optat; ut pax Christi, quæ exsuperat omnem sensum, adversitatum scilicet, custodiat eorum corda, & intelligentias in Christo JESU. Quòd si via impiorum complanata est lapidibus, hoc est difficultatibus obsita, ut S. Spiritus nos monet, cur viam justorum ab ijs exemptam volumus; cum justorum Princeps, & caput per malorum tolerantiam in gloriam suam intrare voluerit: Paulusque ad eandem viam cum humilitate, mansuetudine, & patientia capessendam Ephesios, & in illis nos omnes adhortetur?

31.
Denique
è Christi
Consilio
sustine in
patientia.

Luce 14.

Cap. 4.

Ecclesi. 24.